

KLGF-bladet

nr 71

Medlemsblad för Kalmar läns Genealogiska Förening

Årgång 18,
Maj 2009

Adress: Gullan Olsson, Magistratsgatan 12 B, 392 35 KALMAR

Hemsida på internet: <http://www.klgf.com>

ISSN 1653-087X

Tema: Soldater

**Släktforskar dagarna
i Falköping 21-23 aug**

sidan 5

**Referat från Vår-
träffen på Högalid**

Kalmar lexikon
Madesjö i gamla tider
Svensk utvandring till Oregon

sidan 11

Efterlysningar

sidan 15

**Socken- och gårds-
genealogier i Torsås
&
föreningens CD-skivor**

sidan 16

**Trumslagaren Jonas Petter Rothsteins
dagbok under 1808—1809 års krig**

I Misterhults socken förvaras ett litet häfte i oktavformat om 12 blad. Huvuddelen därav upptages av en soldatdagbok, skildrande Kalmar regementes deltagande i kriget 1808—1809 och undertecknad av trumslagaren vid Kungl Kalmar Regemente Jonas Petter Rothstein.

I övrigt innehåller häftet en mycket otillförlitlig geografisk-statistisk tabell över "länen" i Sverige—Finland samt i slutet ett kärleksbrev i högtravande brevställarstil, skrivna av samma hand som dagboken.

Av Arnold Sandberg

sidan 6

**Rasken myt eller sanning, ja döm själva
- en liten handledning om soldatforskning**

Soldaten bodde på ett soldattorp gården som soldattorpet låg under kallades Rote om det var ryttare så kallades det för Rusthåll.

Det var väldigt dyrt att hålla en soldat eller ryttare därför var det oftast flera gårdar som fick gå ihop.

av Elisabeth Leek
Soldatregistret, Eksjö

sidan 12

Redaktionskommittén för medlemsbladet är:

Gullan Olsson, Alva Lilja, Gösta Alexandersson och Jan Jutefors.

Artiklar, frågor och efterlysningar skickas till: KLGf, Ryssbyvägen 15, 380 30 Rockneby

Medlemsavgift 2009: 160:-; familjemedlem: 40:-. Postgironr 436 19 72-5.

Ordföranden spalt...

Idag har det blivit tvära kast i tillvaron. Från föreläsning i etik och moral "Skitsnack på jobbet" direkt till Ölands museum i Himmelsberga. En mer roligande och vacker by får man leta efter.

Här kan man titta på konst "Lite av varje" och vår fotoutställning på äldre bilder från Långlöts socken. Utställningen pågår till 15 juni. Har man rötter i Långlöts socken är det nog inte omöjligt att man hittar något intressant i vår fotosamling på ca 1 500 inskannade bilder. Här har vi dock fått nöja oss med att visa ett urval av våra favoriter.

Att åka på anbytarträff tycker jag är en trevlig del i vårt forskningsarbete. Ni som har gjort detta några gånger, har nog märkt att det inte är så ofta man hittar gemensamma anor bland de forskare man träffar.

På anbytarträffen i Torsås träffade jag Dagny. Vi kom i samspråk och det visade sig att vi hade en hel del gemen-

samt. Allt utom gemensamma anor!

De tre socknarna Almundsryd, Tingsås och Urshult i Kronobergs län är mina största forskningsområden i min egen släkt. Ja, men Tingsås hade Dagny stor kännedom om och hade bl a ordnat kyrkogårdsvandringar där. Visst kände hon mina släktingar i Ulfsryd.

Annars var Dagny född i Ölvingstorp. Jaså; där bodde min farfar och farmor. Själv är jag uppvuxen på Byvägen i Ljungby socken. Där bodde min morbror, säger Dagny. Ja, visst kände jag till den familjen! De bodde i södra änden på gatan och jag i den norra.

Ja, världen är liten som man brukar säga.

I föreningen pågår som bäst förberedelserna inför Släktforskar dagarna i Falköping i augusti

I år kände vi för att medverka med bokbord och försäljning av skivorna vi har. Det är ju nästan det bästa på Släktforskar dagarna att gå

omkring och se vad de olika föreningarna har att erbjuda. Alltid är det någon som är intresserad av vårt område och vill ställa frågor.

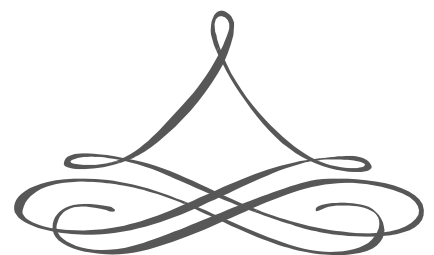
Vi kan verkligen rekommendera ett besök på Släktforskar dagarna och hör gärna av er om ni kan hjälpa till vid bemanningen av bokbordet.

Till höstens aktiviteter vill vi gärna ha förslag på samtalsämnen vid Pratkällarna.

På Öland kan man i sommar delta i byvandringar, kyrkogårdsvandringar, lyssna på föredrag om Öländska båtsmän och Kvinnoliv förr på Öland.

Jag önskar er alla en skön sommar med tillfällen att hitta mer i jakten på slakten.

Gullan

Kalmar Läns Genealogiska Förening

Postadress:

c/o Gullan Olsson, Magistratsgatan 12 B, 392 35 KALMAR

E-post: gullan.olsson@netatonce.net

Hemsida: <http://www.klgf.com>

Styrelse:

Ordförande:

Gullan Olsson, Magistratsgatan 12 B, 392 35 KALMAR Tfn: 0480-177 07

E-post: gullan.olsson@netatonce.net

Vice ordförande:

Alva Lilja, Björkenäsvägen 41, 393 59 KALMAR Tfn: 0480- 47 23 12

E-post: alva.lilja@swipnet.se

Sekreterare:

Gösta Alexandersson, Korvmakaregränd 6, 393 64 KALMAR Tfn: 0480- 47 42 42

E-post: alexandersson.gosta@tele2.se

Kassaförvaltare:

Margareta Ågren, Torsgatan 78, 387 34 BORGHOLM Tfn: 0485- 772 02

E-post: yuf746z@tinet.se

Ledamöter:

Birgitta Berkemar, Törevägen 13, 393 64 KALMAR Tfn: 0480- 47 34 86

E-post: birgitta.berkemar@gmail.com

Alva Carlsson, Sveagatan 22, 361 31 EMMABODA Tfn: 0471- 124 96

E-post: alva.carlsson@swipnet.se

Anders Elofsson, Sporsjö 2143, 380 31 LÄCKEBY Tfn: 0480-607 07

E-post: anders@elofsson.ws

Conny Gustavsson, Tors gränd 3, 385 32 TORSÅS Tfn: 0486- 108 30

E-post: conny.gu@telia.com

Jan Jutefors, Ryssbyvägen 15, 380 30 ROCKNEBY Tfn: 0480- 665 65

E-post: jan.jutefors@telia.com

Suppleanter:

Allan Niklasson, Hultsby 115, 382 96 NYBRO Tfm: 0481- 220 58

E-post: allan.niklasson@hs.lrf.se

Lena Bohman, Storgatan 13, 382 30 MYBRO Tfn: 0481- 186 06

E-post: lena.bohman@bokia.se

Henrick Lindell, Spannländsgränd 17, 393 65 KALMAR Tfn: 0480- 266 86

E-post: henrick@netatonce.net

Siv Mattson, Tre vänners väg 53, 393 59 KALMAR Tfn: 0480- 181 52

E-post: sinima@telia.com

Valberedningens ordförande: Tomas Alriksson

Anvarig för forskarstugan: Anders Elofsson

Redaktionskommitté för KLGF-bladet:

Gullan Olsson, Alva Lilja, Gösta Alexandersson & Jan Jutefors

Webredaktör: Henrick Lindell

KLGF-bladet

Medlemsblad för
Kalmar läns Genealogiska Förening

ISSN 1653-087X

Upplaga: 600 ex

Ansvarig utgivare:

Gullan Olsson

Organisationsnummer:

83 24 01 - 2981

Redaktör och layout:

Jan Jutefors

Manus skickas till:

Jan Jutefors

Ryssbyvägen 15

380 30 ROCKNEBY

jan.jutefors@telia.com

Stoppdatum för manus:

Nr 1 -- 31 december

Nr 2 -- 31 mars

Nr 3 -- 30 juni

Nr 4 -- 30 september

Redaktören förbehåller sig rätten
att redigera innehållet.

**Citat ur KLGF-bladet får göras,
om källan anges.** För hela artiklar
hänvisas till författaren.

Författarna är själva ansvariga för
innehållet i artiklarna.

Medlemsavgift 2009:

160 kr

familjemedlem 40 kr

PlusGiro: 436 19 72-5 KLGF

Adressändring:

KLGF c/o Jan Jutefors

Ryssbyvägen 15,

380 30 ROCKNEBY

E-post: jan.jutefors@telia.com

Förhandstips inför Höstens program

Pratkvällar

Självklart kommer vi att fortsätta med pratkvällarna till hösten. Vi behöver tema och någon som tar på sig att vara värd för kvällen.

28/9, 26/10 och 20/11

Höstträffen blir som vanligt på Högalids folkhög- skola

Utflykt till
Vissefjärda
brännvinsbryggeri

Boka den
12 alt 19/9

Anbytarträff

Ryssby/Åby/Förlösa/Kläckeberga
10/10

KLGFs Forskarstuga Ståthållareg. 52 A, Kalmar

Öppettider:

Måndagar	kl. 13.30 – 19.00
Tisdagar	kl. 09.00 – 16.30
Onsdagar	kl. 10.00 – 20.00
Torsdagar	kl. 10.00 – 21.00

OBS! Tiderna kan vara ändrade efter att tidningen kommit ut.

Vill du vara alldeles säker på att få en plats så ring och kolla först
Tfn: 070- 282 97 25

Under sommaren är forskarstugan stängd, men öppnar igen i början på september

KLGF-bladet Nr 71, Maj 2009

Vill DU vara med att påverka?

Ge oss förslag på programpunkter du vill att vi ska genomföra.

Vi behöver tips på bra, trevliga och intressanta föreläsare till våra träffar.

Vill du att vi ska ge oss i kast med nya områden? Vad skulle det vara i så fall?

Vad kan DU göra för föreningen? Hör av dig rill någon i styrelsen!

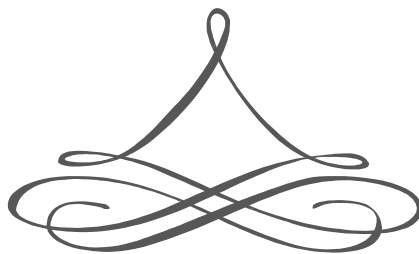
Vi firar 30 år i år

- det måste vi fira!
boka 24 oktober

Arkivens dag

14/11

Tema "På liv och död"

Vi kommer i fortsättningen att kräva dig på personnummer vid våra träffar. Vi är tvungna att rapportera detta till studieförbundet.

Det är inget som vi själva har hittat på, utan reglerna är sådana, utan personnummer - inga bidrag.

Släktforskarhjälp på biblioteken

Hösten 2009

Biblioteket i Kalmar

Måndag 7 sept kl 17-20
Måndag 14 sept kl 13-15
Måndag 5 okt kl 17-20
Måndag 12 okt kl 13-15
Måndag 2 nov kl 17-20
Måndag 9 nov kl 13-15

Biblioteket i Nybro

Torsdag 24 sept kl 17-19
Tisdag 20 okt kl 17-19
Onsdag 18 nov kl 17-19

Biblioteket i Emmaboda

Onsdag 2 sept kl 17.30-21
Onsdag 7 okt kl 17.30-21
Onsdag 4 nov kl 17.30-21

Biblioteket i Torsås

Onsdag 9 sept kl 17-19
Onsdag 14 okt kl 17-19
Onsdag 11 nov kl 17-19

Biblioteket i Borgholm

Lördag 24 okt kl 11-13

Biblioteket i Mörbylånga

Lördag 5 sept kl 11-13
Lördag 7 nov kl 11-13

Biblioteket i Färjestaden

Lördag 3 okt kl 11-13

Vi behöver hjälp på biblioteken

Vi vill att DU ställer upp någon eller ett par gånger och hjälper till.

Ta kontakt med Jan Jutefors så får du vidare hänvisning.

Släktforskardagar i Falköping 2009

Välkommen till Falköping den 21-23 augusti 2009
för årets Riksstämma och Släktforskardagar

Från Megalit till Megabit

Släktforskning i forntid, nutid och framtid

Falbygden
Släktforskarförening

Läs mer på

<http://fsffalbygden.se>

KLGF finns i mässhall B monter R: 1

Trumslagaren Jonas Petter Rothsteins dagbok under 1808–1809 års krig

av Arnold Sandberg

På lantbrukaren Karl Johanssons gård i Blomsterhults by i Misterhults socken förvaras ett litet häfte i oktavformat om 12 blad. Huvuddelen därav upptages av en soldatdagbok, skildrande Kalmar regementes deltagande i kriget 1808–1809 och undertecknad av en person vid namn Jonas Petter Rothstein. I övrigt innehåller häftet en mycket otillförlitlig geografisk-statistisk tabell över "länen" i Sverige—Finland samt i slutet ett kärleksbrev i högtravande brevstäljarstil, skrivna av samma hand som dagboken.

Denna hand är med största sannolikhet ovannämnde Jonas Petter Rothsteins ¹⁾

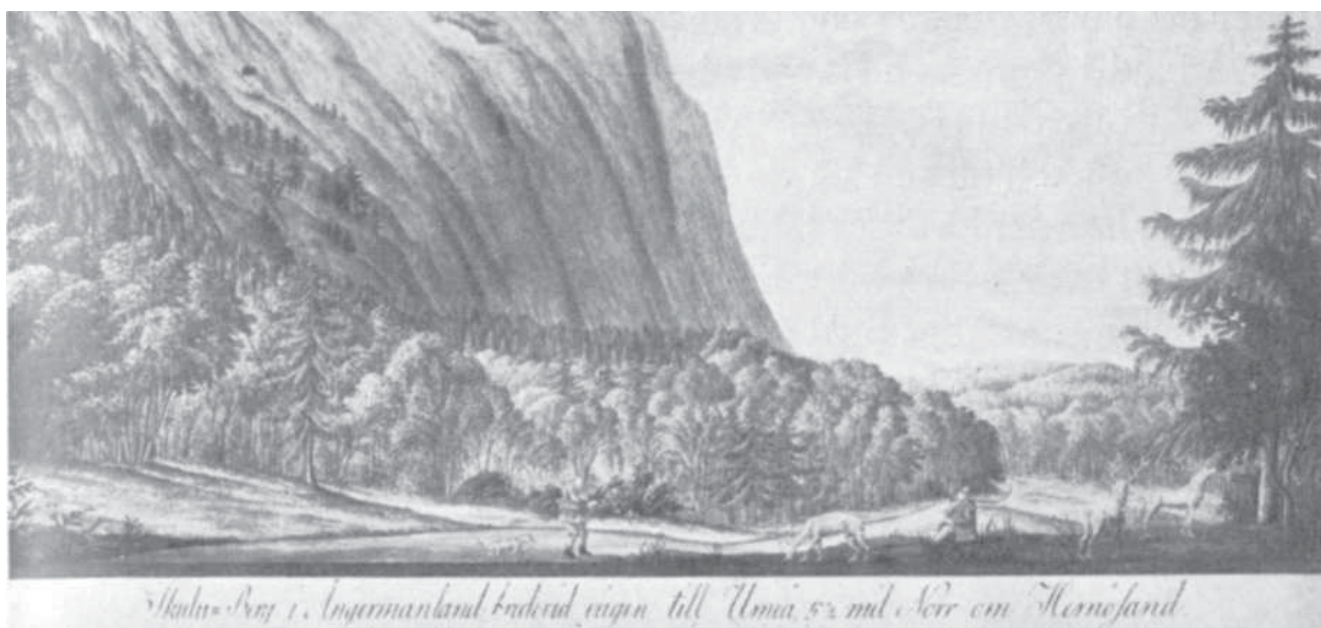
Genom herr Johanssons vänliga tillmötesgående har det blivit möjligt att befordra innehållet i detta häfte till trycket. Vid publiceringen har emellertid kärleksbrevet uteslutits. Det är opersonligt hållet och av ringa eller intet intresse.

Jonas Petter Rothstein, som anger sig vara dagbokens författare, har med utgångspunkt från uppgifter i dagboken och sedermera med hjälp av kyrkoböcker och generalmönsterrollor m. m. kunnat närmare identifieras.²⁾ Född i Vimmerby landsförsamling 31/10 1785, tillhörde han en underofficers- och trumslagarläkt, som sedan år 1741 var knuten vid Kalmar regemente.

Stamfader för denna släkt Rothstein eller Rothsten — bägge stavningarna förekomma —,³⁾ vilken ännu talrikt lever i mellersta Kalmar län, var Jonas Petter Rothstens farfader Magnus Persson Rothsten. Denne, som föddes omkring 1721 eller 1722, troligen i Vimmerby,⁴⁾ antogs 7/10 1741 till soldat vid Kalmar regemente för Ålåkra rote i Vimmerby landsförsamling. Han blev 16/1 1761 furir, före 1770 förare samt 24/1 1778 sergeant. Till omkring 1768 bodde han i soldattorpet Rosendal under Ålåkra, sedermera i Gullhanetorp i Kristdala socken och

slutligen fr. o. m. 1773 i Göteruda i Tvetas socken. Här avled han 65 år gammal 17/2 1787. Gift i Vimmerby 13/11 1743 med Ingeborg Simonsdotter, hade han nio barn, därav sju söner, av vilka icke mindre än sex blevo trumslagare.⁵⁾

En av dem, Simon Rothsten, stupade 22 år gammal i kriget 1790.⁶⁾ En annan av dem, Daniel Rothsten, vilken var född i Vimmerby 24/2 1756, anställdes 12/6 1783 som soldat för Ålåkra rote och bodde som sådan i Brotorpet i Vimmerby landsförsamling. Då hans äldre broder Hans Rothsten år 1790 erhöll avsked som förste trumslagare vid livkompaniet, befordrades Daniel samma år till dennes efterträdare och flyttade då till bostället Hultsnäs i Långemåla socken, varefter brodern Hans förut bott. Sedan Daniel Rothsten omkring 1815 erhållit avsked från sin trumslagarsyssla, flyttade han till torpet Nyttorp under Hultsnäs och avled därstädes 25/2 1835. Han var gift två gånger, första gången i Vimmerby

Skulaberget i Ångermanland. Teckning gjord under Kalmar Regementes marsch till Norrland 1809 av Carl Ulric Rheborg. Efter originalet på Värnanäs.

26/11 1784 med Maria Månsdotter Vimmerstrand i Vinketomta. Makarnas första barn föddes i Brotorpet i Vimmerby 31/10 1785 och erhöll i dopet namnet Jonas Petter.⁷⁾

Denne Jonas Petter Rothsten — dagboksförfattaren — gick i faderns fotspar och antogs år 1802 till trumslagare vid Kalmar regementes livkompani. Omkring år 1812 bosatte han sig på torpet Holmhult under Finsjö i Fliseryds socken och gifte sig vid ungefär samma tid med Stina Nilsson, född 4/9 1792, sannolikt i Böta i Långemåla. I detta äktenskap föddes två söner.

Jonas Petter Rothstens krigarbana blev emellertid kort. Han erhöll nämligen redan 11/2 1817 avsked från sin tjänst.⁸⁾ Detta står i samband med att hans uppförande långt ifrån var klanderfritt. Efter angivelse av kronolänsmannen i orten hade han den 20 sept. 1816 av Kalmar landskansli dömts till 20 riksdalers böter för olovlig brännvinsminutering på auktion.⁹⁾ Den närmaste anledningen till avskedet var dock en annan, överste D. Nordenankar på Fliseryd hade till Handbörds häradsrätts hösteting 1816 låtit instämna Jonas Petter Rothsten för olovlig skogsåverkan på det Nordenankar tillhöriga Finsjö. Minst 38 sågstockar skulle nämligen under föregående vinter av Rothsten olovligt ha nedhuggits och bortförts. I en inlaga till rätten förnekade denne emellertid allt vad som lades honom till last och föregav, att han på soldattorpets ägor endast upprest till sågstockar gamla torra och sörnade tallar samt använt bräderna därav till tak på fyra ängslador vid torpet.¹⁰⁾ Detta påstående visade sig emellertid icke vara sanningsenligt. Vittnen kunde nämligen berätta, att de från Bankebergs och Fliseryds sågkvarnar forslat bräder — varav åtskilliga av färskas stockar — för Jonas Petter Rothstens räkning till Mönsterås för försäljning, samt att det på soldattorpet icke fanns någon skog. Ett vittne hade gjort Rothsten föreställningar om obehörigheten av dennes åtgärder, vartill denne emel-

lertid endast skulle ha svarat, ”att hans behofver woro så stora att han härtill varit föranlåten”. Efter dessa vittnesmål måste Rothsten vidgå tillmålet. Han dömdes av häradsrätten den 6 nov. 1816 att för olovlig skogsåverkan böta sammanlagt 16 riksdaler specie. Dessutom skulle han ersätta käranden trädens värde och betala rättegångskostnaderna.¹¹⁾ Denna förseelse var orsaken till att Jonas Petter Rothsten kort efter domens avkunnande vräktes från sitt soldattorp.¹²⁾

I början av år 1817 fann han en tillflyktsort i torpet Målehult under militiebostället Köksmåla i Misterhults socken.¹³⁾ De honom ådömda böterna för skogsåverkan betalade han. Böterna för olovlig brännvinsminutering kunde han däremot icke på grund av fattigdom erlægga. De förvandlades till 12 dagars fängelse vid vatten och bröd och avsuttos på läns häktet på Kalmar slott i mars 1818.¹⁴⁾

I samband med eller kort efter denna fängelsevistelse upplöstes Jonas Petter Rothstens hem. Hans hustru flyttade nämligen då från honom, medtagande makarnas två barn, och bosatte sig i Böta i Långemåla. Här bodde hon ännu år 1853. Så småningom kom formlig skilsmässa till stånd.¹⁵⁾

Själv synes Jonas Petter Rothsten ha blivit lösdrivare utan stadig hemvist. Han var kort tid under år 1818 dräng i Jämserum i Misterhult, strax norr om Köksmåla, men har därefter icke vidare kunnat följas.¹⁶⁾ Det anmärkes om honom vid denna tid, att ”han saknar laga försvar, är vanfrenjd och lefver liderligt.”¹⁷⁾ Hans senare öden äro okända. Han levde ännu 1835.¹⁸⁾

Denne vagabond är det alltså som i den lilla dagboken skildrat Kalmar regementes långa marsch åren 1808 och 1809 till Skåne, Bohus-län och övre Norrland.

Om det lilla dagbokshäftets tidigare öden är intet känt. Det påträffades för ungefär 25 år sedan bland en mängd

ordnade handlingar i ett vindsrum på lantbrukare Karl Johanssons gård i Blomsterhult. Hur det kommit till denna gård, vet man emellertid ej. Att Jonas Petter Rothstens dagbok hamnat just på en gård i Misterhults socken, kan möjligen få sin förklaring därav, att författaren ju åtminstone under ett par år bodde i denna socken.

Två blad i dagboken ha vid obekant tidpunkt — troligen för länge sedan — blivit bortskurna. Att de varit skrivna, framgår av fragmentariska skrivtecken på de kvarsittande smala remsorna. Vid utgivningen har denna stora lakun markerats genom streck.

Tabellen över Sverige-Finlands ”län”, som sannolikt sammanställts av Rothsten samtidigt med dagboken, samt denna sistnämnda avtryckas här nedan med bibehållen stavning och interpunktion. Innehållet kommenteras med ledning av det stora generalstabsverket ”Sveriges krig åren 1808 och 1809” samt av i landsarkivet i Vadstena befintliga kartor och uppslagsverk.

Länens namn, Längd, Bred, Städer, Fulla hemman

Blekingen	15, 4, 3, 3272
Gästrickeland	9, 6, 3
Hälsingeland	20, 16, 2
Medelpad	14, 7, 7
Jemtland	24, 20, —
Häriedallen	7 á 8, 8, —
Ångermanland	24, 16, 1, 445
Wästerbotten	58, 164
Lappland	70, 60, 6, 1550
Jeland (!)	—, —, 5, 4928
Åland	6, 6, —, 1523
Österbotten	89, 40, 8, 8674
Tavastehus län	30, 20, 1
Nyland	22, 5, 4, 35743
Savolax	34, 21, —, 2327

Åhr 1808 Den 13 marsi af marcherade Calmare Re:t mäd marschce förce¹⁹⁾ till Christjanstad som var 29 mil²⁰⁾

och vidare Tågades til Skånska Gränsen — 22 m

24 blefv LifComp: förlagdt utti en by wed namn Herslöf ²¹⁾

april Den 11:ta upbrött Companit från nemde by och intog en anan by wid namn Pålstorp ²²⁾

Maij den 7:a upbrött en bataljon af södra armeen utaf ²³⁾ -----
- - - - blef i Halmstad en hygelig stad ²⁴⁾ —

2:dre marcherades jgönom en litten stad vid namn — Falkenberg och vidare i gonom Warberg en vacker stad där äfwen en litten fästning är belägen vid hafvett natqwater förblef utti en by vid namn Backa ²⁵⁾

3:da marcherades förbi Götheborg en Ganska stor och hyglig stad äfven Paserades Kongsbacka — natqwater förblef i Kongälf för Ba-taljon och så en stad

4:den marcherades jgönom Uddevalla stad beklagelit var däd at sig (!) vara för däd masta avbränt, ²⁶⁾ och vidare mäd nattens tilhielp marcherades til en by wid namn Bäckevala ²⁷⁾ wäräst Companit in-tog Qwater

8:da upbröt Comp: från nemde by och intog Qwater Nafverstad ²⁸⁾

12:ta upbröt bataljonen och marcherade til en skog vid namn Bularen Där Bataljon slog läger utti usla Riskoiier war äst wij måtte wara utti 4 och en half månad ²⁹⁾

Dätta war 45 m.

Sept. den 12

Hade en Del af västra armeen afair med norbagarne wed en by wid namn Bärby utti Norrie fram och åter 5 m. ³⁰⁾

Desember Den 17 —

Marcherades från Bularens Läger til en by wid namn — Kiersleberga utti Herrestad Socken war äst bataljon blef förlagd utti Cantonerings Qwater — ³¹⁾

Åhr 1809 den 21 Januarij Jntog LifComp: Qwater utti Måshed Staen och Utby ³²⁾

Juni den 3:da

Upbröt Bataljon från Bohus ³³⁾ och Paserade Uddevalla

5:ta marcherade til et ställe wid namn Branstorp ³⁴⁾

Samma Dag Paserades — Wenersborg

6:ta fortsates Resan mäd marche force til Liköpings stad

Paserades

7:da Paserades Mariastad och vidare til et jernbruck wid namn Läsänna ³⁵⁾

warest natQwater förblef

8:da marcherades igönom örrebro stad och vidare til en Gästgifvare Gård vid namn Granshammer ³⁶⁾

9 Paserades Städarne Arboga och Köpinge och vidare til Wästerås där natqwater för blef

10:da maserades i jonom Enköpings stad och vidare til Upsala en stor och vacker stad är berömlig för sin — accadeimie Samt Dom-kyrka och Kongs trögården hwaräst befinnas alla mögeliga Diur arter at bese — 53 mil

16: upbröt Reg:t och slog läger utan för staden på en slät wid namn Polacksbacken ³⁷⁾

21 af lade Reg:t trohetsed under Cong Carl den 13 —

Jullij Den 10

Paraderade Samtliga truppar för General Wacktmester Calmar Reg:t Sodermanlans Reg:te Wästmanlans Reg:te Österjötlands Reg:t en bataljon indelte Jegare et batarie atilirie

13 upbröt Calmar Reg:te fran Upsala läger ³⁸⁾ och marcherade til en Gäst Gifwaregård wid namn Leiby ³⁹⁾ der första bataljon för blef i natQwater

14 marcherades til en by wid namn Bro ⁴⁰⁾

15 til en by — Heda ⁴¹⁾

16 til en by wid namn Alkareby ⁴²⁾ som är belägen wid Dahlfälven

17 Paserades nämde elf och — Sedan til Gefle en stor och hygelig stad

20:a ubröt (!) bataljon från nämde stad och af marcherade med marche-force til Jemtland natQwater for blef på et ställe wid namn Norbo ⁴³⁾

21:te til en by wid namn Kyrkeby

22 til en by Skrängkstad ⁴⁴⁾

23 til en by Klosterby Hudickvall passerades under samma dag ⁴⁵⁾

24 marcherades til en by wid namn Grimsnäs ⁴⁶⁾

25 til en by wid namn Owick Docket mäd näten til hielph om aftonen Paserades et sund wid namn Sansund ⁴⁷⁾

—

28 upbröt Bataljon och marcherade til backars öfver nemde Sund och intog Qwater utti en by wid namn Månstad ⁴⁸⁾ — 58 mill

Agusti den 1:sta upbröt Bataljon til en by wid namn Åckre ⁴⁹⁾

2:da til en by wid namn Fanby ⁵⁰⁾

—

3 til en by som het Bräcke ⁵¹⁾

4 til en by Gutas

5 til en by wid namn Hoff ⁵²⁾ Docket mäd nattens tilhielp —

6 Rastedag

7 marcherades til Hernösand

Summa 29 mill

10 upbröt Bataljon från nemde stad och ambaqverade om bord på et skepp wid namn Warningsmanen som fortsatte vår Ressa til en wick wid namn Utåsvicken ⁵³⁾

12 Debeqeverade Bataljon och fortsatte marchen til en by wid namn Liögdå ⁵⁴⁾ Docket med nätens tilhielp

19 upbröt Bataljon från nemde by och af marcherade til et elf wid namn Håcknäs ⁵⁵⁾ Där wij willade några Timmar under Blotta Himmelen

- - -

20 Marcherades til et Jernbruk wid namn Hörnefors ⁵⁶⁾ Där wij hwillad öfver natten utti brädCoijer som Rysarne hade innehaft

21 marcherades til en by wid namn Röbeck ⁵⁷⁾ är belägen utti Västerbotten om aftonen hade en dehl af armeen afair med Rysarne ⁵⁸⁾

26 om aftonen marcherades på fältvackt

27 intogo wij Qwater uti en by wid namn Wästra Teg ⁵⁹⁾

29 upbröt Bataljonen och intogo Qwater utti en by wid namn Stocksio ⁶⁰⁾

26 mill

Ockb: 4:da

Paroderade Samtliga troppar för General — Wrede wed Des hem-resa från Umeå ⁶¹⁾

8:da Saluterades för friden Då general maior — Deubelen tog af skedd af os ⁶²⁾

9:da Kom jag och musiqven från Umeå til Stöcksiö 2/3 m

12 upbröt Bataljonen från Stöcksiö Södermiöle ⁶³⁾ 2 m.

13 til Normaling 3½ m

14 Rastedag

15 til Grundsunda 3½ m

16 til Bröstad ⁶⁴⁾ 3 m

17 Rastedag

18 til Biestad ⁶⁵⁾ 2¼

19 til Äskia ⁶⁶⁾ 3

20 Rastedag

21 Norvick ⁶⁷⁾ 2½

22 til Staden Hernösand 3¼

Summa från Umeå til Hernösand 23 ¾

23 Rastedag

24 til Näs ⁶⁸⁾ 2½ mil

25 til Liusstad ⁶⁹⁾ 2¼

Paserat Sundvals stad

Summa från Hernösand til Sundsval 5¼

26 til Gästgifvaregård Mai ⁷⁰⁾ 2¾

27 till Jettendale ⁷¹⁾ 3¼

28 Rastedag

29 til Flesbro ⁷²⁾ 3 m.

Paserat Hudiksvall

Summa från Sundval til Hudicksvahl 9¼

30 til Haga ⁷³⁾ 2½

31 til Kongsgården ⁷⁴⁾ 2¼

November 1:sta Rastedag

2 til SkogsKyrka ⁷⁵⁾ 3

3 til Vifors ⁷⁶⁾ 3

4 til Gefle stad 3¼

Summa från Hudickval til Gefle 14 mil

5 Rastedag

6 til Alkareby 2½

7 til Hals ⁷⁷⁾ 3

8 Rastedag

9 til Huseby ⁷⁸⁾

Den 10 til Upsala

Summa från Gefle til Upsala 11 m:

11:ta Rastedag

12 til Seva ⁷⁹⁾ 1¾

13 til staden Enköping 2½

Summa från Upsala til Enköping 4½

14 til Colmstad ⁸⁰⁾ 2

15 til staden Wästerås 3¼

Summa från Enköping til Wästerås 3¼

16 Rastedag

17 til staden Köping 3½

18 til Nederby ⁸¹⁾ 3

Paserat staden Arboga

Summa från Köpinge til Arboga 1¾

19 til Örebro

20 Rastedag

Summa från Arboga til Örebro 4¾

21 til Öfra Åkeby ⁸²⁾ 2

22 til Herregården Boholm ⁸³⁾ 3

23 til Hinstorp ⁸⁴⁾ 2

24 til Ruda ⁸⁵⁾ 2¼

25 til Syrarps ⁸⁶⁾ 3¼

Samma Dag passerades Linköping

Summa från Örebro til Linköping 10 m:

26 Rastedag

27 til Rimforsa ⁸⁷⁾

28 til Fröåse ⁸⁸⁾

29 til Wimmerby Summa 10

30 Rastedag

Desämber 1 :sta

til Hulingsry ⁸⁹⁾

2 til Tulunda ⁹⁰⁾

3 til Staby ⁹¹⁾

D 4 til Hulsås ⁹²⁾

Marcherat under hella Ressan Summa 500 mil

Jonas Petter

Rothstein

NOTER:

1) Se därom närmare not 22.

2) Av innehållet framgår, att dagboks författaren tillhörde musiken vid Kalmar regementes livkompani. I Hultsnäs i Långemåla socken, som är slutpunkten för dagboks författarens långa färd, bodde en trumslagare vid namn Daniel Rothsten, vilken hade sonen Jonas Petter Rothsten, trumslagare vid livkompaniet.

3) Denna släkt har säkerligen intet samband med den släkt Rothstein, vilken stammar från kronobefallningsmannen Jonas Rothstein, och för vilken redogöres i Ny svensk släktbok, utg. av K. A. och G. Leijonhufvud, häft 6, sid. 455 ff. — Då stavningen Rothsten för här ifrågavarande släkt är den vanligare, användes denna stavning i det följande.

4) I Ny svensk släktbok, häft 6, sid. 456, uppgives han vara född 29/6 1722 i Vimmerby. Källan för denna uppgift är icke angiven. Härmed avses tydligen den Måns Persson, som var son till bonden Per i Gissemåla, och som döptes i Vimmerby 1/7 1722 (Vimmerby födelsebok, VLA).

5) Boupp-teckning efter Magnus Rothsten 5/3 1787, Aspelands häradsrätts arkiv, VLA.

6) Rulla för Kalmar regemente, Kalmar landskontors arkiv, samt boupp-teckning efter honom 31/5 1791, Handbörds häradsrätts arkiv, VLA. Han hade haft boställe i Valåkra i Högsby.

7) Uppgifterna i det föregående rör Magnus, Daniel och Jonas Petter Rothsten ur Kalmar regementes rullor, Vimmerby, Kristdala, Tveta och Långemåla församlingars kyrkoböcker, VLA, samt från pastorsämbetet i Långemåla.

8) Generalmönsterrullor för Kalmar regementes livkompani 1806 och 1817, kassationsmönsterrullor för dito 1809 och 1815, rekryteringsrulla för dito, Krigsarkivet. För välvillig hjälp har jag att tacka major Folke Rudelius och fil. mag. Bertil Broomé, Stockholm.

9) Saköreslängd vid Kalmar landskansli 1816, inlagd i början av 1816 års diarium, Kalmar landskanslis arkiv, VLA.

10) Inlagan, daterad 6/11 1816, är intagen i domboken. Den är i sin helhet — således även beträffande namnunderskriften — skriven av samma

- hand. Stilen är icke den, som förekommer i Jonas Petter Rothstens dagbok. Av denna anledning skulle man kunna misstänka, att inlagan vore skriven av Rothstens hand, och att dagboken endast vore en avskrift av annan okänd hand. Så är emellertid med största sannolikhet icke förhållandet. Dagbokens namnteckning synes vara egenhändig och tillhör samma hand som nedskrivit dagboken i övrigt. Inlagan till rätten kan Jonas Petter Rothsten knappast själv ha författat. Den är troligen ett verk av någon i trakten bosatt tingsvan person, som i sådana angelägenheter brukade gå sina grannar till hända. Denne har med all sannolikhet även renskrivit densamma. Inlagans handstil återfinnes i en vittnesberättelse, som ingivits till Handbörds h:dsrätts hösteting 1819 (§ 128 i domboken).
- 11) Handbörds h:dsrätts dombok höstetinget 1816 § 29, VLA.
- 12) Anteckning i Misterhults husförhörslängd 1816—1823, VLA.
- 13) Misterhults husförhörslängd 1816—1823.
- 14) Kalmar läns verifikationsböcker 1816—1818, Kalmar landskontors arkiv; saköreslängd 1816, fånglistor 1818 med fångförpassningssedeln, Kalmar landskanslis arkiv; brevdarium 1813—1817, Tunaläns m. fl. h:ders kronofogdearkiv, VLA.
- 15) Långemåla kyrkoböcker och Kalmar läns mantalslängder, VLA. I Långemåla kyrkoböcker angives Stina Rothsten vara frånskild.
- 16) Har har strukits i Misterhults husförhörslängd för åren 1816—1823 under Jämserum utan anteckning om vart han flyttat. Alla efterforskningar ha hittills varit resultatlösa.
- 17) Mantalslängd 1819, VLA.
- 18) Upptagen som arvinge i boupteckning 2/3 1835 efter fadern Daniel Rothsten i Nyttorp, men utan angiven vistelseort. Han var den ende av arvingarna, som ej var närvarande vid förrättningen. Handbörds häradsrätts arkiv, Högsby.
- 19) Marche forcée. Vid marche forcée skulle dagsmarschen vara 8 till 9 mil utan rasedag. Vid fotmarsch var dagsmarschens längd omkring 3 mil med rastedag varannan dag.
- 20) På grund av faran för krig med Danmark hade den 10 febr. 1808 givits order om bildandet av ett generalbefäl å södra gränsen under generalguvernören i Skåne. Hit skulle höra bl. a. Kalmar regemente. Den 7 mars hade detta regemente beordrats att skyndsamt uppbyta och avgå till Kristianstad.
- 21) Sedan regementet anlant till Kristianstad, hade det fått fortsätta till Landskronatrakten. Det tilldelades 2. brigaden av Södra armén och förlades med larmplats vid Hilleshög i Herslöfs socken. — Herslöf, by i Herslöfs socken.
- 22) I Raus socken (Hälsingborg) ?
- 23) En bataljon ur Kalmar regemente ingick i den expeditionskår, som i början av maj 1808 hastigt via Karlskrona sändes till Gotland för att befria ön från ryssarna. Sedan värvet fullgjorts, återvände nyssnämnda bataljon i slutet av maj till Skåne. Att döma av den genom lakunen avbrutna anteckningen om uppbrottet den 7 maj deltog Jonas Petter Rothsten i denna expeditionskår. — I slutet av juli och början av aug. 1808 lämnade Kalmar regemente Skåne. Konungen hade nämligen den 10 juli befallt, att regementet med marche forcée skulle avgå till västra gränsen mot Norge och därmed överföras från Södra armén till Västra armén. Regementet, som kom att tillhöra den vänstra flygeln, förlades till en början i norra Bohuslän. — Expeditionen till Gotland i maj och uppbrottet från Skåne i slutet av juli torde ha skildrats på de två bortskurna dagboksbladen.
- 24) Meningen torde ha lytt: (Natt-Qvater för) blef i Halmstad etc. Då lakunen upphör, befinner sig förf. mitt uppe i skildringen av regementets marsch från Skåne till Bohuslän i början av aug. 1808.
- 25) i Värö socken i norra Halland?
- 26) Uddevalla lades nästan helt och hållet i aska genom en förödande eldsvåda år 1806.
- 27) Bäckevall i Håby socken, nordväst om Uddevalla.
- 28) Socken i Bullarens härad i norra Bohuslän.
- 29) En skiss över I. bataljonens av Kalmar regemente förläggning vid sjön Bullaren återgiven i "Sveriges krig åren 1808 och 1809", del VII, kartor: plansch VII.
- 30) Delar av Kalmar regemente deltog i skärmytslingen vid Berby på norska sidan den 12 sept. 1808. Om denna strid se "Sveriges krig åren 1808 och 1809", del VII, sid. 69 ff.
- 31) Kissleberg i Herrestads socken. Regementet förlades i dec. 1808 i vinterkvarter strax väster om Uddevalla. — I kantoneringskvarter hade varje man egen sängplats.
- 32) Byar i Herrestads socken.
- 33) Den 16 mars 1809 hade II. bataljonen av Kalmar regemente beordrats från Herrestad till Göteborg. Regementets I. bataljon stannade fortfarande kvar i Herrestadstrakten. — Vid omgruppering av rikets försvarskrafter på försommaren 1809 överfördes Kalmar regemente från Västra armén till Kustarmén, som under Gustaf Wachtmeisters befäl sammandrogs i Uppland. Regementet ankom i mitten av juni till Uppsala, där det sedan nära en månad var förlagt.
- 34) Byn Brandstorp i N. Björke socken, söder om Hunneberg.
- 35) Nuvarande Lassåna, bruk i Bodarne socken, nära Laxå.
- 36) Sannolikt Glanshammar i Glanshammars socken norr om Hjälmarén.
- 37) Upplands regementes mötesplats strax söder om Uppsala.
- 38) Med anledning av oroande underrättelser om ett förestående norskt anfall mot Jämtland kommenderades Kalmar regemente att avgå till Gävle och ställas till von Döbelns förfogande. Denne var då befälhavare över norra arméns 2:a fördelning. I snabba marscher förflyttades regementet ända upp till Oviken vid Storsjön i Jämtland. Ett stillestånd undanröjde emellertid faran från Norge och truppen beordrades i stället till Härnösand.
- 39) Läby i Björklinge socken, norr om Uppsala.
- 40) By i Tierps socken.
- 41) Nuvarande Mehede i Tierps socken?
- 42) Älvkarleby.
- 43) i Skogs socken i Gästrikland?
- 44) Skrängsta, by i Njurunda socken vid kustlandsvägen, söder om Sundsvall.
- 45) Uppgiften om passerandet av Hudiksvall synes ha råkat bli placerad under fel dag. Denna stad ligger nämligen söder om Skrängsta. Kan ske felskrivning för Sundsvall ?

Referat från Vår- träffen på Högalids Folkhögsskola 2009-03-28.

Kalmar Lexikon - en upp- slagsbok om kalmar kom- mun från förr till nu

Bengt Bengtsson Kalmar inledde vårträffen 2009 med att föreläsa om Kalmar lexikon. Bengt är boksamlare sedan 40 år tillbaka speciellt böcker om Kalmарtrakten.

Praktiskt taget all tid går åt att tillsammans med Gunnar Magnusson, ordförande i Kalmar Hembygdsförening, jobba med att samla, skriva och redigera texter om företeelser i Kalmar med omnejd - ett jätteprojekt, som kommer att ta år i anspråk.

Ivar Glebe, Skånepåg över 90 år fyllda, är initiativtagare och ekonomiskt stöd till Kalmar lexikon. Ivar fick idén från Helsingborg, som redan har gett ut sitt lexikon. Kommunen där stödköpte 9000 ex. 13000 ex. trycktes upp.

Man kan själv gå in på nätet Kalmar lexikon.se och läsa om vad som skrivits. 1500 ord är upplagda och tänkbara att ta med. T.ex. Hjalmar Alving, Bangs far var Kalmарson, som flyttade till Stockholm. Areskogska huset är ett annat exempel. Andra personer som finns med är Sundberg, tobaksfabrikör, Banér, Bank Johan August, vedgårdskarl, som var den siste som avrättades i Kalmar år 1854 genom halshuggning. Första Ängöbron 1913 var ej betongbro utan stenbro. Senast inlagt är Nygårde tegelbruk, som brann ner 1953. Norrgård byggdes 1847. Fröberg var en renlevnadsman men också delägare i tobakshanteringen, som var stor i Kalmar. Strömstedt har skrivit om Gudmundsgården i sin självbiografi. Barometern hade hämtat uppgif-

forts på sid 13

- 46) I Refsunds socken i Jämtland.
47) Härmed avses sannolikt den del av Storsjön, invid vilken Sanne i Hackas socken är beläget.
48) I Näs socken i Jämtland.
49) I Brunflo socken i Jämtland.
50) I Sundsjö socken i Jämtland.
51) Nu järnvägsknut i Jämtland.
52) Hof i Selångers socken nära Sundsvall?
53) Utås i Grundsunda socken vid Bottniska viken, n. om Örnköldsvik.
54) Lögdeå i Nordmalings socken.
55) Häknäs vid Öre älv.
56) I Hörnefors socken söder om Umeå.
57) I Umeå landsförsamling, strax söder om Urne älv.
58) Härmed avses en eldstrid mellan de ryska batterierna vid Umeå och det svenska fältartilleriet på Urne älvs södra strand.
59) I Umeå landsförsamling.
60) Stöcksjö i Umeå landsförsamling.
61) Fabian Wrede, Norra arméns överbefälhavare till senare delen av sept. 1809, då befälet övertogs av von Döbeln. Wredes avresa skedde (enl. verket Sveriges krig åren 1808 och 1809) den 22 sept. Rothsten har tydligen placerat den skildrade händelsen under felaktigt datum.
62) Befallning om Kalmar regementets hemförlovnings gav den 4 okt., men regementet beivrade före avmarschen den parad i Umeå, då von Döbeln avtackade den sista återstoden av den finska armén.
63) Sörmjöle i Hörnefors socken.
64) By i Arnäs socken norr om Örnköldsvik.
65) Bjästad, by i Nätra socken, söder om Örnköldsvik.
66) By i Ullångers socken i Nordin-grå tingslag.
67) Nordvik, by i Nora socken norr om Härnösand.
68) Troligen Näset i Hässjö socken mellan Härnösand och Sundsvall.
69) By i Sköns socken norr om Sundsvall.
70) I Njurunda socken söder om Sundsvall.
71) Jättendal, socken i norra Hälsingland.
72) Byn Fläsbro i Hälsingtuna socken norr om Hudiksvall.
73) By i Enångers socken.
74) By i Norrala socken.
75) Skog, socken i södra Hälsingland.
76) I Hamrånge socken i Gästrikland.
77) Byn Halls i Tierps socken.
78) Husby i Vendels socken?
79) By i Balingsta och Gryta socknar vid Mälaren.
80) Byn Kolmsta i Björksta socken väster om Enköping.
81) I Fellingsbro socken vid Arbogaån.
82) By i Sköllersta socken norr om Pålsboda.
83) Iboholm i Bo socken i södra Nerike?
84) Byn Hindstorp i Tjällmo socken i norra Östergötland.
85) Herrgård i Brunneby socken vid Göta kanal.
86) By i Skeda socken söder om Linköping.
87) Samhälle i Tjärstads socken söder om Linköping.
88) Gästgivaregård i Kisa socken, nära Smålandsgränsen.
89) Vid Hultsfred, Kalmar regementets mötesplats åren 1795—1918.
90) By i Mörlunda socken.
91) I Högsby socken; Kalmar regementets äldsta mötesplats, samlingsplats för livkompaniet.
92) Hultsnäs, by i Långemåla. Här låg Jonas Petter Rothstens faders trumslagareboställe.

Denna artikel publiceras här med tillstånd av författaren. Den har tidigare varit publicerad i Meddelanden XXVII - 1940 utgiven av Kalmar Läns Fornminnesförening.

Det skulle vara intressant om någon vet var denna dagbok finns för närvarande. Den är försvunnen sedan ganska lång tid.

Den upphittades ju i Blomsterhult, men finns inte kvar där. Den som fick böckerna efter Karl Johansson känner inte till detta häfte.

Vi är många ättlingar efter soldaten som skulle bli mycket glada om dagboken återfanns någonstans. **Har du sett den?**

Kontakta redaktören för denna tidning i så fall!

Rasken myt eller sanning, ja döm själva

- en liten handledning om soldatforskning

av Elisabeth Leek

Soldatregistret Eksjö

Soldaten bodde på ett soldattorp gården som soldattorpet låg under kallades Rote om det var ryttare så kallades det för Rusthåll. Det var väldigt dyrt att hålla en soldat eller ryttare därför var det oftast flera gårdar som fick gå ihop. För Rusthållarna (bönderna som höll ryttarna) var det extra dyrt eftersom de även fick hålla med häst. Dessa bönder hade dock skattefrihet.

men detta försvann under 1800-talet. Dessutom så skulle soldaten få låna dragkreatur till åkerns verkande och gödselkörning, samt kvarnskjuts, så att säden kunde malas. Vilde rotebönderna eller rusthållarna ha något arbete utfört av soldaten så krävde kompanichefen skälig lön. Vilket betydde så mycket pengar att det inte lönade sig att ta in soldaten för arbete på gården. Detta berodde på att kronan inte ville att soldaten skulle

skada sig och bli till krigstjänst oduglig.

Vid soldatens krigs- eller fredstjänst då soldaten inte var hemma skulle rotebönderna eller rusthållarna så och skörda och soldathustrun skulle vara behjälplig så vitt hon förmådde. Skulle bönderna bryta mot detta så kunde kronan stämma dem och det kunde bli dryga böter. Soldaterna hade även lön som betalades ut hälften på våren och resten på hösten.

Vad skulle då en soldat ha av sin rotebonde eller rusthållarbonde? Jo detta.

Först och främst lega så kallad rekryteringspeng, denna skulle räcka till en ko samt en gris eller ett får. Om soldaten inte blev antagen eller fick sluta inom tre år var han tvungen att betala tillbaka detta till bönderna. Han skulle även ha ett soldattorp. År 1715 skulle detta vara en stuga med spis, förstuga och kammare cirka 40-50 kvm stort. Lada med fä- och foderhus. Ett tunnland åker, äng samt kåltäppa. De skulle även ha utsäde, visst antal tjog löv samt ved att elda med. Roten skulle även hålla med rotekista med soldatens alla kläder. Även julkost skulle soldaten ha,

Syn vart tredje år

Det var syn vart tredje år på soldattorpen och alla större reparationer bekostades av bönderna. När soldaten slutade hade bönderna 3 månader på sig att skaffa ny soldat.

Vad fick då soldaten av krigsmakten.

Soldaten fick beväpning av kronan. Vid generalmönstringarna vart tredje år så fick de träna exercis, vapenövningar, målskjutning samt tränades i anfall, men även övningar i läsa och skriva, träning i hantverk såsom, skomakare för att kunna sköta sina skor, skräddare för att laga sina kläder, samt som snickare för att nödigt kunna sköta torpet. Det var också övningar hemmavid och då var det

Handrullor från 1800-talet

forts från sid 11

korpralskapet som samlade sina soldater i vapen- och marschexercis. På söndagarna var det socknens soldater som hade marschexercis på kyrkbacken i samband med kyrkgång i full mundering.

När en soldat skulle gifta sig så var det kompanichefen som skulle godkände den tilltänkta. Oftast så var hustrun gärna några år äldre och om soldaten dog, och soldathustrun inte var gammal, bestämde kompanichefen att nästa soldat fick överta henne. Ibland kunde det dock hända att den första maken/soldaten kom hem efter ha varit i fångenskap. Då ströks den andre maken/soldaten och den förste blev far till alla eventuella barn trots att han inte hade varit hemma när de fötts.

”Anmäld på expectance”

Dog soldaten under krigstjänstgöring eller kommendering, så gjorde kronan en bouppteckning, för att se om de slapp att betala något till änkan, hon kanske hade saker som gick att sälja. Jag har ibland mina anor en båtsman Lars Jonsson Säfberg i Ringarum död i kriget 1788-1790 han har en bouppteckning efter sig. När soldaten slutade så kunde han bli gratialist (pensionsbertigad) om han hade tjänstgjort i 30 år och var över 50 år. Men var han 50 år och tjänstgjort i 28, kan det stå ”anmäld på expectance”. Det betydde att han då fick vänta i två år, innan han fick pension. Blev soldaten gratialist så hittar man det på Vadstena Krigsmanshuskassa. Där finns uppgifter om hur mycket han fick i pension och sista adressen kan också stå antecknad.

Vilka källor finns det när det gäller soldaternas familjer? En sak är säker: det står aldrig i några militära handlingar vilka soldatens föräldrar var uppgifter om hustru och barn. Inte förrän 1850 står det i Jönköpings- och Kalmar regementes handlingar var och när soldaten var född. Innan dess står det endast Smålänning eller Östgöte och åldersuppgift, t ex 29 år.

Generalmonstringsrullorna säger tyvärr inte så mycket. Har man däremot soldater på 1800-talet så finns det andra möjligheter. Förhoppningsvis finns handrullan kvar på Krigsarkivet. Den går kompanivis och i denna står soldatens alla kommenderingar. Vill man veta hur länge soldaten har varit kommenderad så gäller det att titta i brödmönstringsrullorna, där står tiden. Dessa handlingar är dock ej microfilmade utan finns i original på Krigsarkivet i Stockholm. Det finns också sjukrullor och straffrullor, även dessa kan det löna sig att titta i.

Det kostar 360:-/tim om man vill ta hjälp av Krigsarkivets personal. Har man många soldater i sin släkt, kan det löna sig att åka dit för det kostar inget att forska där på egen hand. När det gäller soldater som finns kvar eller börjat efter 1885 när generalmonstringsrullorna tar slut finns de i de så kallade stamrullorna. Dessa är inte heller mikrofilmade utan finns på Krigsarkivet. Vadstena Krigsmanshuskassa hittar man dels på landsarkivet i Vadstena men även på Krigsarkivet.

Husar eller dragon?

Jag har ofta fått frågan på mitt arbete på Smålands Soldatregister, vad det är för skillnad på en husar och en dragon? Dragonen bytte sedemera namn och kallades grenadjär. En husar rider till häst både till stridslinjen samt stred till häst. En dragon = grenadjär red fram till stridslinjen för att där gå av och strida till fots. De hade även handgranater. Dessa dragoner = grenadjärer kallades för avsuttna rytare.

Har man officerare i sin släkt så är det inte generalmonstringsrullorna man skall titta i utan i Krigsarkivets ”Biograficasamling”.

Har man tur på Krigsarkivet kan man även bli en hitta syneprotokoll från soldattorpssynen samt soldatens legokontrakt.

Referat från Vårträffen på Högalids Folkhögsskola

ter om trandagen, en speciell företeelse i Sydostsverige, från Kalmar lexikon. Ebbetorp var föregångare till Högalid. Palmes farfars far kom från Kalmar. Kalmar Golfklubb kom till 1947. Falkenberg var tidigare en gård.

Lexikon = neutralt språk. det som skrivs ska vara korrekt. Viktigt med rätt fakta, rätt årtal, rätt stavning. Därför finns det skrivanvisningar på nätet. Nekrolog = minnesord. Jutefors hjälper till och har genom sin forskning hittat nekrolog skriven 1925. Efternamn skrivs först. Viktigt att namnge källan. Olika färger på text är inlagt, där rött betyder stopp, gult ej redigerat, grönt klart. Ett antal personer är engagerade. En text går igenom 34 moment. Starten skedde i mars 2007.

Alva

Madesjö i gamla tider

Efter förmiddagsfika var det Olle Madelands tur att föreläsa om Madesjö i gamla tider. Olle har växt upp i Skedebäckshult och bor fortfarande kvar i Madesjö. Efter studentexamen i Kalmar blev han sjukvårdare i Korea, där han fick sin kallelse att bli präst. Han har också bott ett par år i Amerika. I 20-årsåldern filmade han sin hembygd. Vi fick se delar av filmen.

I byn Skedebäckshult finns fynd från stenåldern, mera sparsamt med fynd djupare in i skogen. Mader och sjöar finns i skogarna, därav namnet Madesjö kan man tro. Slagg från järnframställning visar att folk var bofasta där. Från början var det kringströvande jägare och fiskare. Järnet, som kallades Kalmarjärn, skeppades längs Hagbyån och användes till åder, plog, kanon. De flesta bynamnen slutar på -hult, -måla, -sjö, -skruv, -boda, -torp.

forts nästa sida

De flesta var kronobönder. I Södra Möre fanns många båtsmän. En hette Karlsson Sparv och torpet Sparvbacken.

Under Dackefejden på 1500-talet var det stor åderlätning på folk. Många dog i digerdöden. Under Kalmarkriget 1611-12 kom slottet i danskt ägo. Petrus Magni präst och motståndsmän samlade folket. Sven Håkansson Krååk var ett känt namn. Stora branden på 1600-talet orsakades av drängar, som eldade ris i Åby. Elden övervintrade i mossen och spreds till Hälleberga. Madesjö gamla kyrka och Örsjö kapell brann ner. Elden fortsatte ända till Loverslund och på Öland låg ett tjockt lager aska. Ett dopfölje på sju personer på väg hem efter dop i Madesjö kyrka dog i branden. I stora pesten 1710-11 dog 300 personer och blev begravda ute i skogen, då man var rädd för smittan. Rödsoten tog 200 personers liv i slutet 1700- och i början av 1800-talet. Spanska sjukan kom 1918.

Madesjö kyrka är en av de största söder om Dalälven. Kyrkstillarna består av långa träbyggnader. En är 720 m lång med plats för 120 hästar. Olle själv har upplevt att åka släde till julotta med facklor och bjällerklång. Tolv präster är födda i Madesjö. En av dem kallades doktor Sandberg. Han var präst och teologie doktor. År 1868-69 var det missväxt och även åren före var svåra. Man fick äta mossa med mjölk. Vargen var svår. Kvigorna blev rivna. Nattetid var man ute och sköt varg.

Det fanns förr sex glasbruk i Madesjö socken. Nybro glasfabrik blev Engshyttan. Av 7- 8000 boende emigrerade 2194 till USA åren 1868-1914. Som kuriosita berättade Olle hur han vid en predikan i Chicago kom i kontakt med två äldre damer, som berättade att de kom från Kalmartrakten och från Madesjö - närmare bestämt från Olles hemby Skdebäckshult, där deras far var arrendator. Svensk-amerikaner vill gärna hitta

sitt ursprung - torpet, där deras fäder bott. De blir väldigt glada om man lyckas hitta stengrunden till stället.

Olle överlämnade som gåva till vår förening, ett register över vad och var det finns att läsa i Madesjö Hembygdsböcker ända fram tom 2009. Registret finns i vår forskarlocal.

Swedish roots in Oregon - ett 10-årigt forskningsprojekt

Lars Nordström, USA, svenskfödd akademiker som leder ett 10-årigt forskningsprojekt i staten Oregon, "Swedish Roots in Oregon", föreläste om den svenska utvandringen dit.

Han bor där sedan 28 år med sin amerikanska fru och deras barn och har skrivit flera böcker som om sina forskningsresultat.

Emigranterna kom i huvudsak från enkla lantliga miljöer, till hälften söner och döttrar till bönder utan möjligheter att försörja sig eller få ärva föräldrarnas gårdar eller torp.

I deras ögon kunde inte hemlandet erbjuda sin växande befolkning försörjning och möjligheter till ett bättre liv.

Med början under andra hälften av 1800-talet ökat antal svenska emigranter till USA och utvandringen var som störst under nödåren i Sverige 1860-1870.

Ca 20 % av Sveriges hela befolkning beräknas ha utvandrat.

De var öppna för ett nytt liv, trots att de där inte kunde använda sitt modersmål, men de hade egenskaper som vana vid hårt arbete, yrkeskunskap och dygder som ihärdighet och sparsamhet - inte ärvt välstånd och livsstil, gav här möjligheter till framgång.

Oregon som idag har ca 3,5 miljoner invånare och till stor del har ett ökenlikt landskap, ligger vid USAs västkust norr om Texas, var före 1883,

det år då den första järnvägslinjen västerut stod klar, ett stort äventyr. Med järnväg blev restiden från New York 30 dagar.

Färden över Atlanten från Liverpool till New York med ångfartyg tog dessutom 10 dygn.

År 1870 hade 200 svenskar hittat hit, mest sjömän som kom sjövägen runt Sydamerika för att gräva guld.

Myndigheterna var från början avvogt inställda till att emigranter pratade sitt modersmål. Tidvis var det t.o.m. förbjudet.

En svenskspråkig tidning "Oregon-Posten" utgavs från 1885 och mellan 1908 och 1936 som en lördagstidning. En svensk journalist Ernst Skarstedt var verksam i Portland.

Lars Nordström har studerat den kände författaren Harry Martinssons mor som lämnade sin familj i Sverige för att starta om i Portland nu som kaféägare och hennes tragiska förhållande till sonen Harry. (Intresserade kan i forskarstugan läsa en Oregon-skrift om detta).

1923, före 1930-depressionen, skedde den sista större emigrationen av svenskar och därefter återvände flera tillbaka till hemlandet än de som flyttade hit.

De senare emigranterna var, i motsats till de tidigare, välutbildade och språkkunniga och de kom till ett anorlunda USA där gränserna tidvis var stängda.

Resultat av den uttunnande strömmen av svenska emigranter till Oregon har blivit att det inte längre finns ett svenskt samhälle där, men ett växande Svensk-Amerikanskt samhälle.

Mer än 125000 Oregon-bor kallar sig i dag svensk-amerikaner och anammar gärna svenska traditioner som midsommar- och kräftfestfirande.

Det svenska språket, liksom alla andra främmande språk, för en tynande tillvaro och barnen lär sig normalt inte främmande språk i skolorna.

Jag efterlyser föräldrar till Betjänten Johannes Tigerström i Göljeruda, Fagerhult.

Han finns senare som smed i Förlösa, Kalmar då han 1796 gifter sig med Madame Catharina Tullberg, men då kallar han sig för Johan Fredrik.

Ca 1797 flyttar de till Staby, Högsby där han arbetar som Häradsglasmästare. 1808 finns han i Skurebo och efter 1811 flyttar han till Kalmar Slottsförsamling och då arbetar han som Trädgårdsmästare. Han dör slutligen där 1820.

Han bör vara född omkring 1767.

Jan Jutefors
ryssby@gmail.com

Jag arbetar med många människor i Södra Möckleby och Degerhamn på Öland och efterlyser äldre fotografier på människor och försvunna miljöer.

Jag vill bara fotografera av dem.

Jan Jutefors
ryssby@gmail.com

Korta nyheter

I skrivande stund får jag veta att den nya versionen av Disgen är på väg, dvs ver 8.2. Den börjar distribueras till de som förhandsbeställt vecka 22

Uppdatering kostar 350 kr, men det kräver obrutet medlemsskap sedan du köpte din tidigare version
Annars är priset 750 kronor.

Efterlysningar

Vi fick ett brev från Amerika genom Kerstin Jonmyren. Hon har hjälpt honom tidigare. Nu kommer han med en lite annorlunda förfrågan.

Vill någon som har samma anor som Edward testa detta, så ta kontakt med honom direkt.

Redaktionen är också intresserade av resultatet, så ta gärna kontakt med oss också.

*Hello Kerstin,
Would you be able to send me the contact information for the Kalmar Lan Genealogy Society?*

The Rurik DNA project is making excellent progress.

I am interested to learn if there are other male descendents of Jon Svensson (Torsås Born 1630-1635) living today in Kalmar Lan who would want to have their Y-DNA analysis.

Your records indicate that Jon Svensson had four sons. I am descended from Pehr Jonsson according to your report. All of the males descended from Jon Svensson would share the same Y-DNA. If I can find persons now living in Kalmar Lan we can actually calculate the genetic mutation factor.

I hope you are doing well.

Best Regards, Ed E.

*Edward Ernstrom
tradeword@aol.com*

The farmer at Hulebäck in Torsås parish

JON SVENSSON

Born in circa 1630-1635. Dead in 1675, July 18, at Hulebäck in Torsås parish.

Married in 1655, November 18, in Torsås parish to

KIERSTIN JÖNSDOTTER

Born in circa 1640. Dead in 1708, November 22, at Hulebäck in Torsås parish.

(In 1678, January she remarried Jon Persson.)

Children:

Of the first marriage

Jöns, born in 1659. Married in 1686 to Brita Olufsdotter, from Gullabo parish. He was a farmer at Stuvehyttan in Torsås parish.

Sven, born in 1662. Married in 1662. Married in 1686 to Karin Påvelsdotter, from Torsås. He was a farmer at Torsås no 6 in Torsås parish.

Ingrid, born in 1667, March 17, probably dead as an infant.

PEHR, born in 1668, August 16.

Ingrid, born in 1671, May 21.

Håkan, born in 1674, March 1. Married in 1699 to Kierstin Olufsdotter, from Kvilla in Torsås parish. He was a farmer there.

Of the second marriage:

Lars, born in 1678, October 13. Married in 1704, August 24, to Elin Larsdotter, Påboda in Torsås parish. He was a farmer there.

Elin, born in 1682, July 16 Married in 1796 to Oluf Abramsson at Ekaryd in Söderåkra parish.

Kierstin, born in circa 1685. Married in 1708 to Anders Abramsson, Ekaryd in Söderåkra parish.

KIERSTIN JÖNSDOTTER's father was JÖNS, who was the farmer of Hulebäck in the 1630's.

All the information comes from birth and marriage records of Torsås parish.

Socken- och gårdsgenealogier i Torsås

Tomas Alriksson har gjort flera genealogier om gårdarna i Torsås kommun. Allt sitt material finns i skrifter om de rotar han gått igenom och de sträcker sig från 1535-1800.

Föreningen säljer dessa skrifter och de kostar 120 kr / st inklusive frakt.

• Binnaretorps rote omfattar byarna:

Binnaretorp, Blomstermåla, Glosebo, Hästmahult, Hästmahultsmåla, Isaksmåla, Kroksmåla, Kyrkebo, Kyrkebomåla, Lönbomåla, Petamåla, Videbäcksmåla och Öjebomåla. 92 sidor.

• Bränderås rote:

Bränderås, Fagerhyltan, Hallasjö, Stora Hyltan, Råbäcksmåla och Skälgöl. 60 sidor.

• Hvetelycke rote:

Dräglabo, Stora Emmebo, Lilla Emmebo, Stora Gettnabo, Lilla Gettnabo, Holma, Holmaryd, Juanslycke, Södra Hvetelycke och Norra Hvetelycke. 78 sidor.

• Oxlehalls rote:

Bällstorp, Davidsmåla, Huleqvill, Kulebo, Oxlehall, Tjäre-kulla och Tranqvill. 64 sidor.

• Qvilla rote:

Gullabo, Hulebäck, och Qvilla (inkl Svarvaretorpet). 96 sidor.

• Skörebo rote:

Bastubo, Fagereke, Gullaboås, Juansbo, Magdegärde, Stora Skörebo och Lilla Skörebo. 54 sidor.

• Sloalycke rote:

Borrelycke, Dynekärr, Eket. Farslycke, Finlabo, Lilla Hyltan, Mula-torp, Siggesbo, Sloalycke och Sune-lycke. 72 sidor.

• Stenbäcks rote:

Brokarlsmåla, Fenjabo, Hallagärde, Labbekulla, Simnemåla, Södra Stenbäck, Norra Stenbäck och Ugglemad. 54 sidor.

• Svinhults rote:

Häggemåla, Karsjö och Svinhult. 62 sidor.

• Torhults rote:

Björkemåla, Kallemåla, Kindbäcksmåla, Kringlemåla, Lybäcksholm, Löfsmåla, Sandbäcksmåla, Skruve-måla, Torhult och Troxhult. 60 sidor.

• Torsås by rote:

Eskebäcksmåla och Torsås by. 54 sidor.

• Tuthults rote:

Bodhyltan, Degerhyltan, Hielmsmåla, Mellankärr, Stuvehyltan, Tuthult, Tånghult och Törnemåla. 56 sidor

Dessa rotar finns också, men du får beställa och vänta på upptryckning.

• Applerums rote:

Applerum och Gunnilkroka

• Applerydys rote:

Appleryd, Brinkaström, Brändabo, Gullemåla, Gåsabo och Vägghyltan

• Ilingetorps rote:

Björsebo, Ilingetorp och Knapphultsgap

• Slätafly rote:

Fröbestorp, Karsbo och Slätafly

Vill du köpa, så sätt in 120 kr/st på föreningens PlusGiro och ange vilken rote. Glöm inte ditt namn och adress.

Vi har fortfarande kvar av CD-skivorna

Folke Petersssons
Byar och gårdar i Madesjö,
Oskar och Örsjö

och

K.A. Björklunds
Ölands kyrkor

Priset är 230 kr inkl frakt, eller
200 kr i forskarstugan

Vi kommer att ha ett
försäljningsbord med våra
produkter vid alla träffar.

Vi har några ex av CD-skivan

Begravda i Sverige

Priset är 505 kr,

hämta den själv i forskarstugan

Du tjänar ca 50 kr på att köpa den
av föreningen.

Först till kvarn...